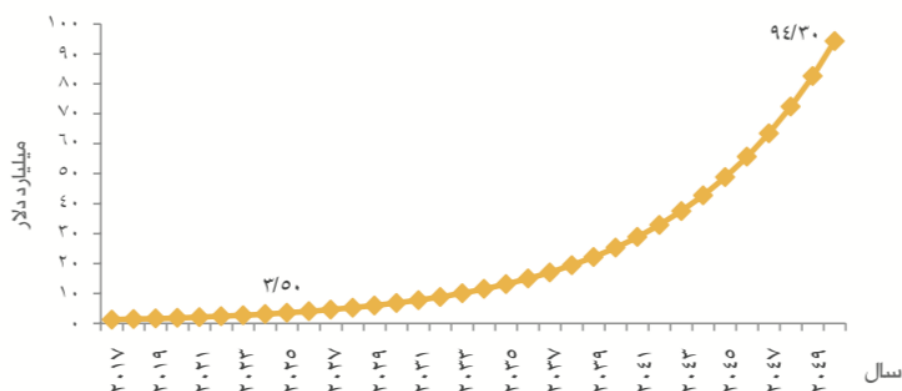

تولید کود زیستی میکوریز برای بهبود کمی و کیفی محصولات زراعی و باغی

موسسه تحقیقات خاک و آب کشور*

بیان مسئله

از حدود ۱۸ میلیون هکتار اراضی قابل کشت در کشور، تنها ۱/۲ میلیون هکتار فاقد محدودیت کشت است. در سایر اراضی، انواع محدودیت‌ها و تنش‌های محیطی از قبیل کم‌آبی حکم فرماست. این مشکلات باعث شده برای حفظ تولید، سالانه حدود ۲ میلیون تن انواع کودهای شیمیایی در سطح وسیع استفاده شود. با توجه به مشکلات ارزی واردات کودهای شیمیایی و همچنین آلودگی‌های زیست‌محیطی ناشی از بکارگیری بی‌رویه آنها، می‌توان با تولید و بکارگیری کودهای زیستی با منشاء قارچ‌های میکوریزی، توان گیاه را در جذب آب و عناصر معدنی از خاک افزایش داد و از طریق کاهش مصرف کودهای شیمیایی و آب، مانع اتلاف نهاده‌ها در بخش کشاورزی شد. این مزایا، در راستای کاهش هزینه‌های تولید و همسو با حفظ محیط زیست به پایداری تولید می‌انجامد.

پیش‌بینی ارزش بازار جهانی کودهای زیستی تا سال ۲۰۵۰

معرفی دستاورد

با توجه به اجرای تحقیقات چندساله، فناوری تولید کودهای زیستی مبتنی بر قارچ‌های میکوریز آربسکولار به دو روش کشت گلخانه‌ای و همچنین کشت بافت ریشه در مقیاس صنعتی در کشور معرفی شد. نحوه مصرف آن به صورت تلقیح بذری برای گیاهان زراعی و مصرف چالکود و تزریق در سیستم ریشه‌ای برای گیاهان باغی می‌باشد. مصرف این کود منجر به افزایش عملکرد، کاهش مصرف آب، کاهش مصرف کود و سموم شیمیایی، افزایش مقاومت گیاه در برابر تنش‌های محیطی و همچنین بهبود ساختمان خاک می‌شود.

فرایند تجاری‌سازی دستاورد

مراحل تحقیقاتی این دانش فنی طی ده سال با اجرای هفت پروژه تحقیقاتی در موسسه تحقیقات خاک و آب کشور انجام شد. با تاسیس شرکت دانش‌بنیان "زیست‌فناور پیش‌تاز واریان" مراحل تجاری‌سازی این دانش فنی تکمیل و هم‌اکنون سالیانه حدود ۱۵۰ تن از این محصول برای گیاهان باغی و ۲۰ تن برای گیاهان زراعی تولید و در کشور توزیع می‌شود. برای تکمیل این دانش فنی و تولید این کود به فرم مایع، قرارداد پژوهشی بین شرکت دانش‌بنیان و موسسه تحقیقات خاک و آب منعقد شد.

پتانسیل اقتصادی و اثربخشی

